

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

85

Vragen van het lid **Voordewind** (ChristenUnie) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *Chinese journalisten onder huisarrest* (ingezonden 2 september 2011).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 23 september 2011).

Vraag 1

Kunt u bevestigen dat in Beijing een vijftal Chinese schrijvers onder huisarrest is geplaatst tijdens de Internationale Boekenbeurs, waar Nederland eregast is? Indien nee, wat zijn naar uw informatie dan de feiten?^{1 2}

Antwoord 1

In de media is bericht dat vijf personen onder huisarrest zijn geplaatst door de Chinese autoriteiten. Het letterenfonds heeft drie van de vijf genoemde personen uitgenodigd voor het Nederlandse programma. Een van deze drie personen heeft de beurs op 3 september bezocht en was 's avonds aanwezig bij de bijeenkomst in «Café Amsterdam». Hij meldde wel onder politietoezicht te staan. Een van de andere personen heeft bevestigd onder huisarrest te staan. Ik beschik niet over informatie dat het huisarrest een direct gevolg was van de Nederlandse uitnodiging, zoals gemeld in het artikel in de Volkskrant.

Vraag 2

Is het waar dat ook de bezoeken van de Filippijnse president en een EU-delegatie aanleiding waren voor het huisarrest van de Chinese schrijvers en een spreekverbod richting de media? Indien nee, wat zijn dan de feiten? Indien ja, wat doet de regering, zowel bilateraal als in EU-verband, om dit soort overheidspraktijken aan te kaarten bij de Chinese regering? Wat is hierbij de inzet van de regering?

Antwoord 2

Dit kan ik niet bevestigen. Het is moeilijk traceerbaar of en waarom dit soort toezicht/huisarrest wordt ingesteld, aangezien er geen officiële mededelingen over worden gedaan.

¹ «Chinese schrijvers onder huisarrest door boekenbeurs», Volkskrant, 2 september 2011.

² «Chinese schrijvers onder huisarrest geplaatst tijdens Boekenbeurs», persbericht Amnesty International, 1 september 2011.

Nederland en de Europese Unie spreken regelmatig hun zorgen uit over vrijheid beperkende maatregelen tegen personen die niet zijn veroordeeld. Zij hebben bij herhaling hun zorg uitgesproken over de toename van dergelijke maatregelen sinds begin dit jaar. Ook bij de volgende bilaterale mensenrechtenconsultaties zal Nederland dit opbrengen.

Vraag 3

Is het waar dat de schrijvers die onder huisarrest zijn geplaatst, voornemens waren het programma dat Nederland in het kader van de boekenbeurs organiseert te bezoeken en dat hen deze mogelijkheid is ontnomen? Indien nee, wat zijn dan de feiten?

Antwoord 3

De persoon die meldde dat hij onder politietoezicht stond, heeft op zaterdag 3 september jl. de beurs bezocht en was 's avonds aanwezig bij een bijeenkomst in «Café Amsterdam». Van de andere personen naar wie in het Volkskrantartikel van 2 september wordt verwezen is niet bekend of zij voornemens waren naar de «Beijing International Book Fair» te komen.

Vraag 4

Bent u bereid om zo spoedig mogelijk bij de Chinese autoriteiten te informeren naar de situatie van de schrijvers en te bepleiten dat zij in vrijheid worden gesteld en toegang krijgen tot het Nederlandse programma in Beijing? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Zie ook mijn antwoord op vraag 2 en vraag 6. De Nederlandse regering stelt vrijheid beperkende maatregelen zonder vorm van proces of veroordeling voortdurend aan de orde in de mensenrechtenconsultaties, zowel in EU-verband als in bilateraal verband. Tijdens de «Beijing International Book Fair» heeft staatssecretaris Zijlstra aandacht gevraagd voor het belang van vrijheid van meningsuiting en de zorg uitgesproken over individuele gevallen van beperking.

Vraag 5

Heeft de regering de boekenbeurs in Beijing als kans gezien om vrijheid van meningsuiting in China te bevorderen aangezien vrijheid van meningsuiting en internetvrijheid prioriteiten zijn binnen het mensenrechtenbeleid van de Nederlandse regering? Zo ja, op welke wijze is dit vormgegeven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Ik verwijs voor beantwoording van deze vraag naar de Kamervragen van het lid Kortenoeven over de censuurpolitiek van het regime van de Communistische Volksrepubliek China, DAO-307/11. Een aantal kritische schrijvers en publicisten is bij het evenement aanwezig geweest. Door de aangehaalde banden tussen de Nederlandse en Chinese boekenwereld zijn de kansen op dialoog tussen vakgenoten toegenomen.

Vraag 6

Kunt u aangeven op welke ervaringen de staatssecretaris Zijlstra van OC&W doelde, en wat de gevolgen voor betreffende personen zijn geweest toen hij aangaf dat het noemen van namen en zaken van aanhoudingen van schrijvers en andere critici van het regime niet wordt gedaan omdat de ervaring is dat dit de situatie voor hen alleen maar verslechtert?³

Antwoord 6

Individuele gevallen worden in EU en bilaterale contacten alleen dan genoemd wanneer dit effectief is en het geen gevaar oplevert voor betrokkenen. De drie personen voor wie Amnesty International in aanloop naar de Boekenbeurs campagne voerde, zijn meermalen genoemd. In andere gevallen kan stille diplomatie beter werken.

In het contact met Chinese autoriteiten heeft staatssecretaris Zijlstra gezegd dat de zorgen ten aanzien van de vrijheid van meningsuiting niet enkel van

³ «Actie van Amnesty irriteert schrijvers», NRC Handelsblad, 31 augustus 2011.

algemene aard zijn, maar ook individuele gevallen betreffen. De staatssecretaris heeft aangekondigd dat Nederland hierover nader van gedachten wil wisselen met China tijdens de volgende mensenrechtenconsultaties.

Vraag 7

Bent u bereid deze vragen binnen 24 uur te beantwoorden aangezien de boekenbeurs binnen enkele dagen weer is afgelopen?

Antwoord 7

Zorgvuldig verzamelen van de feiten heeft meer tijd gevraagd, waardoor de 24-uurs beantwoording niet haalbaar bleek.